

Tieteellisen tutkimuksen tietosuojailmoitus

Tietosuojailmoitus sisältää ne tiedot, jotka tulee kertoa tutkittaville käsiteltäessä henkilötietoja tieteellisessä tutkimuksessa.

Informointivelvoitteesta säädetään EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen (EU 2016/679) artikloissa 12–14. Henkilötietoja ovat sellaiset tiedot, joiden perusteella henkilö voidaan tunnistaa suoraan tai välillisesti esimerkiksi yhdistämällä yksittäinen tieto johonkin toiseen tietoon, joka mahdollistaa tunnistamisen.

1 Tutkimuksen nimi

Kotihoidon tuen käyttö 2010-2020-luvuilla.

2 Rekisterinpitäjä

Kansaneläkelaitos (Kela)
Osoite: PL 450, 00056 KELA (Nordenskiöldinkatu 12, 00250 HELSINKI)
Puhelinnumero: 020 634 11 (vaihde)

3 Yhteyshenkilö tutkimusrekisteriä koskevista asioista

Nimi: Anneli Miettinen
Organisaatio: Kelan tutkimus
Postiosoite: Nordenskiöldinkatu 12
Puhelinnumero: 050-5599984
Sähköpostiosoite: anneli.miettinen@kela.fi

4 Tutkimuksen osapuolet ja vastuunjako

Tutkimus toteutetaan Kelan tutkimusyksikössä, joka vastaa hankehallinnosta, aineiston muodostamisesta, aineiston tietoturvalisesta tallentamisesta ja käsittelystä, tulosten raportoinnista sekä aineiston hävittämisestä tutkimushankkeen päätyttyä.

5 Tutkimuksen vastuullinen johtaja tai siitä vastaava ryhmä

Nimi: Anneli Miettinen
Organisaatio: Kelan tutkimus
Postiosoite: Nordenskiöldinkatu 12
Puhelinnumero: 050-5599984
Sähköpostiosoite: anneli.miettinen@kela.fi

6 Tutkimuksen suorittajat

Tutkimushankkeen tutkijat Kelan tutkimusyksikössä.

7 Tietosuojavastaavan yhteystiedot

Kelan tietosuojavastaava: Raila Brummer
sähköposti: tietosuoja@kela.fi

8 Tutkimuksen luonne ja kestoaika

Kertatutkimus Seurantatutkimus

Tutkimuksen kestoaika (kuinka kauan henkilötietoja käsitellään):

1.3.2025–30.6.2026

Tutkimushankkeen kestoä päivitetään tarvittaessa.

9 Kuvaus tutkimushankkeesta ja henkilötietojen käsittelyn tarkoitus

Tutkimushankkeen tavoitteena on tuottaa tietoa kotihoidon tuen käytön kehityksestä eri väestöryhmissä vuosina 2010-2023 syntyneiden lasten vanhemmilla. Hanke tarkastelee alueellisia ja väestöryhmittäisiä eroja tuen käytössä, sekä maahanmuuttajataustaisen väestön kotihoidon tuen käyttöä. Lisäksi hankkeessa tarkastellaan perhevapaiden (vanhempainvapaat ja kotihoidon tuki) yhteensovitusta perheissä. Hanke tuottaa tietoa mm. vuonna 2022 toteutetun perhevapaaudistuksen arviointia varten.

Aineistona käytetään Kelan etuusrekisteritietoja, Kelassa olevia väestötietojärjestelmän tietoja, tulorekisterin tietoja sekä Tilastokeskuksen ja Verohallinnon rekisteritietoja vuosilta 2009–2025.

Henkilötietoja käsitellään EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Tutkijoita sitoo ehdoton salassapitovelvollisuus yksittäisiä henkilöitä koskevista tiedoista. Tulokset raportoidaan tilastollisessa, ryhmätason muodossa. Yksittäisiä henkilöitä ei voida tunnistaa raportoiduista tuloksista.

10 Henkilötietojen käsittelyn oikeusperuste

Henkilötietojen käsittelyn peruste on EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan mukaisesti seuraava:

- Yleisen edun mukainen tieteellinen tai historiallinen tutkimus tai tilastointi (tietosuojalain 4 §:n 3 kohta)
- Rekisterinpitäjän lakisääteisen velvoitteen noudattaminen, mikä:
- Tutkittavan suostumus
- Oikeutettu etu; mikä tunnistettu etu on kyseessä:
- Muu, mikä:

11 Erityiset henkilötietoryhmät (nk. arkaluonteiset tiedot)

Tutkimuksessa ei käsitellä tietosuoja-asetuksen 9 artiklassa tarkoitettuja erityisiä henkilötietoryhmiä.

Tutkimuksessa käsitellään seuraavia erityisiä henkilötietoja:

- Rotu tai etninen alkuperä
- Poliittiset mielipiteet
- Uskonnollinen tai filosofinen vakaumus
- Ammattiliiton jäsenyys
- Geneettiset tiedot
- Biometrinen tietojen käsittely henkilön yksiselitteistä tunnistamista varten
- Terveystta koskevat tiedot
- Luonnollisen henkilön seksuaalinen käyttäytyminen tai suuntautuminen

Edellä mainittujen erityisten henkilötietojen käsittely perustuu seuraavaan tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 2 kohdan mukaiseen erityisehtoon:

- Yleisen edun mukainen tieteellinen tai historiallinen tutkimustarkoitus tai tilastollinen tarkoitus (tietosuojalain 6 §:n 7 kohta)
- Tutkittavan/rekisteröidyn nimenomainen suostumus
- Tutkittava on saattanut käsiteltävät arkaluonteiset tiedot julkisiksi
- Käsittely on tarpeen tärkeän yleisen edun vuoksi
- Muu, mikä:

12 Mitä henkilötietoja tutkimusaineisto sisältää

Tutkimuksessa tarkastellaan vuosina 2010-2023 syntyneiden lasten vanhempien kotihoidon tuen käyttöä, tuen ja vanhempainvapaiden yhteensovittamista sekä alueellisia ja väestöryhmittäisiä eroja (ml. maahanmuuttajataustan mukaan) kotihoidon tuen käytössä vuosina 2010-2025.

Tutkimuksessa käytetään seuraavia rekisteritietoja vuosilta 2009-2025/tuorein saatavilla oleva vuosi:

Kelan rekisteritiedot:

- Väestötiedot (lapsi-vanhempi-suhde, demografisia tietoja kuten sukupuoli, syntymäaika, kuolinaika, äidinkieli, syntymävaltio, kansalaisuus, asuinalue)
- Tulorekisterin tiedot ansiotuloista ja maksetuista sosiaalietuuksista.

- Perhe-etuusrekistereistä seuraavia tietoja: vanhempainpäivärahat, lastenhoidon tuet, lapsilisä (yh-korotus)

Tilastokeskus:

- koulutus, ammatti, sosioekonominen asema

Verohallinto:

- ansiotulot yhteensä, pääomatulot yhteensä

13 Mistä lähteistä henkilötietoja kerätään

Henkilötietoja kerätään tutkimukseen seuraavista lähteistä:

Suoraan tutkimukseen osallistuvilta

Haastattelu

Postissa lähetettävä kyselylomake

Sähköinen kyselylomake

Videointi

Muu tapa, mikä:

Tutkittavalla ei ole velvollisuutta toimittaa tarvittavia henkilötietoja. Osallistuminen on vapaaehtoista, eikä osallistumatta jättämisestä aiheudu seurauksia.

Muualta kuin tutkimukseen osallistuvilta, mistä ja mitä tietoja:

Tutkimuksessa käytettävät tiedot ovat peräisin Kelan, Tilastokeskuksen ja Verohallinnon rekisteritiedoista (ks. kohta 12).

14 Tietojen siirto tai luovuttaminen tutkimusryhmän ulkopuolelle

Tietoja ei siirretä eikä luovuteta.

15 Tietojen siirto/luovuttaminen EU:n tai ETA:n ulkopuolelle

Tietoja ei siirretä eikä luovuteta.

16 Automatisoitu päätöksenteko ja profilointi

Automaattisia päätöksiä tai profilointia ei tehdä. Tutkimusta varten kerättyjä henkilötietoja ei käytetä tutkittavia koskevaan päätöksentekoon.

17 Henkilötietojen suojauksen periaatteet

Tiedot ovat salassa pidettäviä.

Kaikki hankkeessa henkilötietoja käsittelevät ovat allekirjoittaneet vaitiolo- ja salassapitositoumuksen ja ymmärtävät henkilötietojen käsittelyä koskevat vaatimukset.

Manuaalinen aineisto:

- Manuaalista aineistoa ei kerätä.
 Tutkimuksessa kerätään manuaalista aineistoa; manuaalinen aineisto suojataan seuraavalla tavalla:

Tietojärjestelmissä käsiteltävät tiedot:

- Käyttäjätunnus Salasana Käytön rekisteröinti (lokitytiedot)
 Kulun valvonta (tilat)
 Suojattu verkkoyhteys
 Muu, mikä:

Aineiston anonymisointi / pseudonymisointi:

- Aineisto anonymisoidaan aineiston perustamisvaiheessa (kaikki tunnistetiedot poistetaan täydellisesti, jotta paluuta tunnisteteelliseen tietoon ei ole, eikä aineistoon voida yhdistää uusia tietoja).
 Suorat tunnistetiedot poistetaan aineiston perustamisvaiheessa (pseudonymisoitu aineisto, jolloin tunnistettavuuteen voidaan palata koodin tai vastaavan tiedon avulla ja aineistoon voidaan yhdistää uusia tietoja). Tunnistetiedot ja tutkimusnumerot yhdistävä koodiavain säilytetään huolellisesti erillään henkilötiedoista ja tutkimusaineistosta ja siihen on pääsy vain rajatulla osalla tutkimusryhmän jäsenistä.
 Aineisto analysoidaan suoraan tunnistetiedoin, koska:

18 Henkilötietojen käsittely tutkimuksen päättymisen jälkeen

- Tutkimusrekisteri hävitetään tutkimushankkeen päätyttyä tai viimeistään 31.12.2026, mikäli hankkeelle ei haeta jatkoaikaa.
 Tutkimusrekisteri arkistoidaan ilman tunnistetietoja (anonymisoituna)
 Tutkimusrekisteri arkistoidaan tunnistetiedoin

Mihin aineisto arkistoidaan, miten pitkäksi aikaa ja millä oikeusperusteella:

19 Tutkimukseen osallistuvan oikeudet

Tietosuojalainsäädäntö takaa rekisteröidylle tiettyjä oikeuksia:

- Silloin, kun henkilötietojen käsittely perustuu rekisteröidyn suostumukseen, hänellä on oikeus peruuttaa antamansa suostumus milloin tahansa sen vaikuttamatta suostumuksen

perusteella ennen peruuttamista suoritettuna käsittelyn lainmukaisuuteen.

- Rekisteröidyllä on oikeus saada tieto siitä, käsitelläänkö häntä koskevia henkilötietoja tutkimuksessa, ja saada jäljennös käsiteltävistä henkilötiedoista.
- Jos käsiteltävissä rekisteröidyn henkilötiedoissa on epätarkkuuksia tai virheitä, hänellä on oikeus pyytää niiden oikaisua tai täydennystä.
- Rekisteröidyllä on oikeus vaatia henkilötietojensa poistamista tietyissä tilanteissa, kuten esimerkiksi käyttäessään vastustamisoikeutta tai peruuttaessaan antamansa suostumuksen.
- Rekisteröidyllä on oikeus henkilötietojen käsittelyn rajoittamiseen tietyissä tilanteissa, kuten esimerkiksi silloin, jos rekisteröity kiistää henkilötietojensa paikkansapitävyyden.
- Rekisteröidyllä on oikeus vastustaa henkilötietojen käsittelyä, jos käsittely perustuu yleiseen etuun tai oikeutettuun etuun.

Jos rekisteröity haluaa käyttää oikeuttaan, hän voi ottaa yhteyttä edellä mainittuun yhteyshenkilöön. Jos tutkimuksen toteuttaminen ei (enää) edellytä, että rekisterinpitäjä voi tunnistaa rekisteröidyn, oikeutta tietojen tarkastamiseen, oikaisuun, poistoon ja käsittelyn rajoittamiseen ei sovelleta, ellei rekisteröity anna lisätietoja, joiden avulla hänet voidaan tunnistaa.

Oikeuksista poikkeaminen

Tässä kohdassa kuvatuista oikeuksista saatetaan poiketa tietosuoja koskevan lainsäädännön mukaisilla perusteilla siltä osin, kuin oikeudet estävät tieteellisen tai historiallisen tutkimustarkoituksen tai tilastollisen tarkoituksen saavuttamisen tai vaikeuttavat sitä suuresti. Tarvetta poiketa oikeuksista arvioidaan aina tapauskohtaisesti.

Valitusoikeus

Rekisteröidyllä on oikeus tehdä valitus tietosuojavaltuutetun toimistoon, jos hän katsoo, että henkilötietojen käsittelyssä on rikottu voimassa olevaa tietosuojalainsäädäntöä.

Yhteystiedot:

Tietosuojavaltuutetun toimisto

Käyntiosoite: Lintulahdenkuja 4, 00530 Helsinki

Postiosoite: PL 800, 00531 Helsinki

Vaihde: 029 566 6700

Kirjaamo: 029 566 6768

Sähköposti: tietosuoja@om.fi